Štvrtok 11. júna 2015

P8_TA(2015)0233

Nedávne odhalenia prípadov korupcie na vysokej úrovni vo FIFA

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. júna 2015 o nedávnych odhaleniach prípadov korupcie na vysokej úrovni vo FIFA (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Európsky parlament,

— so zreteľom na správu Komisie o boji proti korupcii v EÚ z 3. februára 2014 (COM(2014)0038),

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. júna 2011 s názvom Boj proti korupcii v EÚ (COM(2011)0308),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu ([1]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. januára 2011 s názvom Rozvíjanie európskeho rozmeru v športe (COM(2011) 0012),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 2. februára 2012 o európskom rozmere v športe ([2]),

— so zreteľom na Bielu knihu Komisie o športe z 11. júla 2007 (COM(2007)0391),

— so zreteľom na uznesenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade z 21. mája 2014 o pracovnom pláne Európskej únie pre šport (2014 – 2017),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2013 o ovplyvňovaní výsledkov zápasov a korupcii v športe ([3]),

— so zreteľom na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy z 23. apríla 2015 o reforme spravovania futbalu,

— so zreteľom na nový športový program v rámci programu Erasmus+, a najmä jeho cieľ bojovať proti cezhraničným ohrozeniam čestnosti športu, ako je doping, ovplyvňovanie výsledkov zápasov a násilie, ako aj všetkým druhom netolerancie a diskriminácie a podnecovať a podporovať dobrú správu v športe,

— so zreteľom na Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich,

— so zreteľom na článok 2 stanov FIFA, v ktorom sa uvádza, že medzi ciele FIFA patrí: podpora čestnosti, etiky a fair play s cieľom predchádzať všetkým metódam alebo postupom ako korupcia, doping alebo ovplyvňovanie výsledkov zápasov, ktoré môžu ohroziť čestnosť zápasov, súťaží, hráčov, funkcionárov a členov alebo spôsobiť zneužitie asociačného futbalu,

— so zreteľom na správu Michaela Garciu týkajúcu sa sporného postupu uchádzania sa o organizáciu majstrovstiev sveta v rokoch 2018 a 2022, s ktorej zverejnením FIFA súhlasila v decembri 2014,

— so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

([1]) Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73.
([2]) Ú. v. EÚ C 239 E, 20.8.2013, s. 46.
([3]) Prijaté texty, P7_TA(2013)0098.

Štvrtok 11. júna 2015

A. keďže švajčiarske orgány 27. mája 2015 v Zürichu zatkli 14 funkcionárov FIFA vrátane viceprezidenta; keďže zatknutia sa uskutočnili na žiadosť ministerstva spravodlivosti USA na základe obvinení z prania špinavých peňazí, vydierania, podvodu a úplatkárstva v hodnote prekračujúcej 150 miliónov USD;

B. keďže švajčiarske a americké orgány začali aj samostatné trestnoprávne vyšetrovanie spôsobu pridelenia organizácie majstrovstiev sveta v rokoch 2018 a 2022 Rusku a Kataru;

C. keďže FIFA mnoho rokov fungovala ako organizácia, ktorá sa nikomu nezodpovedala, bola nepriehľadná a notoricky skorumpovaná; keďže nedávne zatknutia potvrdzujú, že podvody a korupcia vo FIFA sú skôr systémovým, rozšíreným a pretrvávajúcim javom, a nielen ojedinelými prípadmi pochybení, ako to tvrdí bývalý prezident FIFA Joseph Blatter;

D. keďže napriek zatknutiu a obvineniu vedúcich činiteľov FIFA a kríze, do ktorej sa organizácia ponorila, bol Joseph Blatter 29. mája 2015 znovuzvolený za prezidenta FIFA na piate funkčné obdobie; keďže znovuzvolenie Josepha Blattera za prezidenta a rozhodnutie nezverejniť zistenia v Garciovej správe týkajúce sa výberu Ruska a Kataru ako hostiteľských krajín majstrovstiev sveta v rokoch 2018 a 2022 ukazujú, že FIFA postupovala bezohľadne a nezodpovedne a bránila sa reformám či zmenám potrebným na zlepšenie správy medzinárodného futbalu;

E. keďže odstúpenie Josepha Blattera a zatknutie funkcionárov FIFA vytvorili podmienky na radikálnu reformu štruktúr a praktík FIFA s cieľom zlepšiť jej správu a bojovať proti korupcii v tejto organizácii, čo sa musí uskutočniť ako naliehavá záležitosť;

F. keďže čestnosť športových organizácií je veľmi dôležitá, pretože profesionálny aj amatérsky šport zohrávajú kľúčovú úlohu v celosvetovom presadzovaní mieru, dodržiavania ľudských práv a solidarity, majú zdravotný a hospodársky prínos pre spoločnosť a nenahraditeľnú úlohu pri zdôrazňovaní základných vzdelávacích a kultúrnych hodnôt, ako aj pri presadzovaní sociálneho začleňovania;

G. keďže európsky komisár pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport Tibor Navracsics vo vyhlásení z 3. júna 2015 odsúdil najnovšie udalosti vo FIFA a vyzval na obnovenie dôvery a vytvorenie pevného systému dobrej správy vo FIFA;

H. keďže Komisia a Rada uznali, že medzi riadiacimi orgánmi futbalu a verejnými orgánmi je v záujme dobrej správy tohto športu potrebné partnerstvo, ktoré rešpektuje samoregulačnú povahu profesionálneho športu a ktoré viedlo k štruktúrovanému dialógu o športe;

I. keďže transparentnosť, zodpovednosť a demokracia – inými slovami dobré riadenie – v športových organizáciách sú nevyhnutnými predpokladmi takéhoto samoregulačného režimu, ako aj účinnej a štrukturálnej prevencie podvodov a korupcie a boja proti nim v športovom hnutí;

J. keďže Európsky parlament už v minulosti vyzval riadiace orgány futbalu, aby zaviedli viac demokracie, transparentnosti, legitimity, zodpovednosti (t. j. finančný audit nezávislým orgánom auditu) a dobrú správu, a požiadal Komisiu, aby poskytla usmernenia, ako by bolo možné podporovať legitímnu a primeranú samoreguláciu;

K. keďže bez naliehavého a riadneho riešenia môže korupcia naďalej narúšať dôveru v športové inštitúcie a ohrozovať čestnosť športu ako celku;

L. keďže boj proti korupcii je jednou z priorít Štokholmského programu, ktorý usmerňuje kroky Komisie v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí;

M. keďže šport predstavuje aj veľké a rýchlo rastúce odvetvie hospodárstva EÚ a významnou mierou prispieva k rastu a zamestnanosti, pričom jeho pridaná hodnota a účinky na zamestnanosť prekračujú priemernú mieru rastu;

1. odsudzuje systémovú a odsúdeniahodnú korupciu odhalenú vo FIFA a oficiálne vyjadruje svoj názor, že tieto obvinenia v žiadnom prípade nie sú prekvapujúce;

2. vyzýva športové organizácie, členské štáty a EÚ, aby v plnej miere spolupracovali so všetkými prebiehajúcimi aj budúcimi vyšetrovaniami obvinení z korupčných praktík vo FIFA;

3. zdôrazňuje mimoriadnu dôležitosť vyšetrovania justičných orgánov Švajčiarska a USA vo veci rozhodnutia výkonného výboru FIFA o pridelení organizácie majstrovstiev sveta v rokoch 1998, 2010, 2018 a 2022 Francúzsku, Južnej Afrike, Rusku a Kataru;

4. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby súčasťou následného vyšetrovania korupčných praktík vo FIFA z minulosti bolo v odôvodnených prípadoch prepustenie všetkých funkcionárov zúčastnených na finančných deliktoch a preskúmanie rozhodnutí spojených s korupciou alebo trestnou činnosťou; vyzýva EÚ, aby tento proces pozorne monitorovala a vytvorila podmienky nevyhnutné na nestranné externé vyšetrovanie; víta vyhlásenie predsedu výboru FIFA pre audit a dodržiavanie súladu s predpismi, že pridelenie majstrovstiev sveta v rokoch 2018 a 2022 by sa mohlo anulovať, ak sa nájdu dôkazy, že boli pridelené len v dôsledku korupcie;

5. odsudzuje, že FIFA nezverejnila celú Garciovu správu, s ktorej zverejnením súhlasila v decembri 2014, no doteraz tak neurobila, a vyzýva FIFA, aby tak ihneď urobila;

6. pripomína dôležitosť jasných a transparentných pravidiel prideľovania majstrovstiev sveta, ako aj vytvorenia vhodného informačného a kontrolného mechanizmu, aby sa zaručilo, že tento postup garantuje rovnosť kandidátskych krajín a prijatie konečného rozhodnutia výlučne na základe kvality ich projektov;

7. vyzýva všetky medzinárodné športové organizácie, aby zabezpečili, že každá krajina, ktorá sa uchádza o usporiadanie významného športového podujatia, sa zaviaže dodržiavať medzinárodné normy v oblasti základných práv v rámci všetkých činností spojených s organizáciou a priebehom podujatia;

8. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s postavením migrujúcich pracovníkov v Katare zamestnaných na výstavbe infraštruktúry na majstrovstvá sveta FIFA vo futbale v roku 2022, a to vrátane systému kafala predstavujúceho nútenú prácu, nebezpečných pracovných podmienok, nútenej práce v extrémnych horúčavách šesť dní v týždni a núteného bývania v preplnených a zanedbaných pracovných táboroch; vyzýva Katar, aby ratifikoval, uzákonil a presadzoval základné pracovné práva a Medzinárodný dohovor OSN o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín;

9. zdôrazňuje, že korupcia a pranie špinavých peňazí sú vo svojej podstate prepojené a veľký počet členských štátov bol zasiahnutý ovplyvňovaním výsledkov zápasov a inou finančnou trestnou činnosťou často súvisiacou so zločineckými skupinami pôsobiacimi na medzinárodnej úrovni;

10. vyzdvihuje investigatívnu žurnalistiku, ktorá vyvolala vážne znepokojenie nad korupciou vo FIFA a v rámci postupu uchádzania sa o majstrovstvá sveta; v tejto súvislosti nabáda všetky športové organizácie, aby vytvorili účinný regulačný rámec na uľahčenie oznamovania nekalých praktík aj ochranu oznamovateľov;

11. vyjadruje svoj dlhodobý názor, že korupcia vo FIFA je rozbujnená, systémová a hlboko zakorenená, a domnieva sa, že táto organizácia vážne poškodila bezúhonnosť svetového futbalu, čo má ničivý vplyv od vrcholových úrovní profesionálneho futbalu až po amatérske kluby na najnižšej úrovni;

12. rozhodne zdôrazňuje, že futbal ako najpopulárnejší šport na svete nesmie byť poškvrnený touto kultúrou korupcie a mal by byť pred súčasnými udalosťami vo FIFA skôr chránený, ako nimi stigmatizovaný;

13. opätovne pripomína vysoko pozitívny sociálny vplyv futbalu a športu všeobecne na každodenný život miliónov občanov, a najmä mladých ľudí;

14. víta odstúpenie Josepha Blattera z funkcie prezidenta FIFA, ako aj prebiehajúce trestnoprávne vyšetrovania; vyzýva výkonný výbor FIFA, aby vykonal hĺbkové štrukturálne reformy s cieľom nastoliť transparentnosť a zodpovednosť a zaručiť otvorený, vyvážený a demokratický proces rozhodovania vo FIFA vrátane procesu voľby nového prezidenta a politiky nulovej tolerancie korupcie v športe;

Štvrtok 11. júna 2015

15. vyjadruje však vážne obavy, že dôveryhodnosť FIFA ako riadiacej organizácie svetového futbalu sa nemôže skutočne obnoviť a potrebné naliehavé reformy nemôžu skutočne začať, kým sa nevymenuje nové vedenie, čo sa, podľa pravidiel FIFA, nemusí stať ďalších deväť mesiacov; preto vyzýva FIFA, aby transparentným a inkluzívnym spôsobom vybrala vhodného dočasného vedúceho predstaviteľa, ktorý by bezodkladne nahradil Josepha Blattera;

16. pripomína, že dobrá správa športu je nevyhnutnou podmienkou autonómie a samoregulácie športových organizácií v súlade so zásadami transparentnosti, zodpovednosti a demokracie, a zdôrazňuje potrebu politiky nulovej tolerancie korupcie v športe; zdôrazňuje potrebu primeraného zastúpenia všetkých zainteresovaných strán v rozhodovacom procese a konštatuje, že si možno osvojiť najlepšie postupy iných športových organizácií;

17. požaduje neobmedzený záväzok FIFA, že podrobne preskúma minulé a súčasné rozhodnutia, a jej úplnú transparentnosť v budúcnosti, a to aj pokiaľ ide o odmeňovanie exekutívy a vyššieho manažmentu, s cieľom vytvoriť vnútorné samoregulačné postupy a účinné mechanizmy na odhaľovanie, vyšetrovanie a penalizáciu;

18. domnieva sa, že táto revízia by sa mala týkať štatútu, štruktúry, kódexov a prevádzkových politík a postupov FIFA, zavedenia obmedzení funkčných období a nezávislého hĺbkového preverovania členov výkonného výboru vrátane prezidenta a externého, úplne nezávislého finančného auditu na posúdenie spoľahlivosti jej finančných výkazov;

19. naliehavo vyzýva FIFA, aby uplatňovala prísne etické normy a kódex správania v prípade manažmentu a výkonného výboru, na čo má dohliadať nezávislý monitorovací orgán;

20. vyzýva všetky riadiace orgány v oblasti športu, aby sa zaviazali dodržiavať postupy dobrej správy a zvyšovať transparentnosť s cieľom znížiť riziko, že sa stanú obeťou korupcie; v tejto súvislosti odporúča lepšie dodržiavanie rodovej rovnováhy pri vymenúvaní členov predstavenstiev a výkonných výborov všetkých organizácií, najmä s cieľom pripomenúť, že šport, a predovšetkým futbal, nie je iba výhradnou výsadou mužov; domnieva sa, že takéto otvorenie by prispelo k transparentnosti;

21. vyzýva všetkých zmluvných sponzorov a vysielacie spoločnosti, aby požadovali a podporovali reformný proces v rámci FIFA verejnými vyhláseniami proti korupcii v športe a aby svoje vyjadrenia potvrdzovali vyvíjaním neustáleho tlaku;

22. žiada UEFA a národné futbalové zväzy, aby tak priamo, ako aj prostredníctvom svojich zástupcov vo výkonnom výbore FIFA a národných futbalových zväzov vystupňovali vlastné úsilie o presadenie základných reformných opatrení v rámci FIFA, a najmä odporúčaní uvedených v tomto uznesení, do konca roku 2016;

23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili a uprednostnili prácu a opatrenia súvisiace s dobrou správou v rámci pracovného plánu EÚ pre šport a aby zabezpečili plnú účasť národných športových zväzov na krokoch smerujúcich k lepšej správe na európskej a medzinárodnej úrovni;

24. vyzýva Komisiu, aby koordinovane s členskými štátmi a v spolupráci s Interpolom, Europolom a Eurojustom prijala všetky primerané opatrenia vrátane účinného presadzovania na riešenie akýchkoľvek náznakov korupcie zo strany funkcionárov FIFA a národných futbalových zväzov na území EÚ a posilnila spoluprácu pri presadzovaní európskeho práva prostredníctvom spoločných vyšetrovacích tímov, ako aj spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní;

25. zdôrazňuje, že vzhľadom na nadnárodnú povahu korupcie v športe si úsilie na boj proti nej vyžaduje účinnejšiu spoluprácu medzi všetkými zainteresovanými stranami vrátane verejných orgánov, orgánov presadzovania práva, odvetvia športu, športovcov a priaznivcov, pričom dôraz by sa mal klásť aj na vzdelávanie a preventívne opatrenia v tejto oblasti;

26. víta nový športový program v rámci programu Erasmus+, ktorý podporuje nadnárodné vzdelávacie projekty na boj proti cezhraničným hrozbám pre čestnosť a etiku športu, ako sú doping, ovplyvňovanie výsledkov zápasov a násilie, ako aj všetky druhy netolerancie a diskriminácie, a ktorého cieľom je presadzovať a podporovať dobrú správu v športe;

27. vyzýva členské štáty a športové federácie, aby primerane informovali a vzdelávali športovcov a spotrebiteľov už od útleho veku a na všetkých úrovniach amatérskeho aj profesionálneho športu; nabáda športové organizácie, aby vytvorili a zachovávali komplexné preventívne a výchovné programy obsahujúce jednoznačné povinnosti pre kluby, ligy a federácie, najmä pokiaľ ide o mládež;

28. víta nedávnu dohodu o štvrtej smernici o boji proti praniu špinavých peňazí a podporuje proaktívne využívanie všetkých prostriedkov, ktoré poskytujú nové právne predpisy, na riešenie tejto otázky; vyzýva Komisiu, aby dôsledne monitorovala právne predpisy EÚ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí s cieľom zaručiť, aby boli dostatočné na boj proti korupcii v športe a zabezpečenie kontroly riadiacich orgánov v oblasti športu registrovaných v EÚ a ich funkcionárov;

29. trvá na tom, že boj proti korupcii v súvislosti s riadením FIFA musia sprevádzať aj jasné záväzky a opatrenia zo strany FIFA, EÚ, členských štátov a iných zainteresovaných strán proti iným trestným činom zasahujúcim športové organizácie, najmä ovplyvňovaniu výsledkov zápasov, ktoré často súvisia s organizovanou trestnou činnosťou na medzinárodnej úrovni;

30. zdôrazňuje potrebu, aby všetky budúce reformy v rámci profesionálneho športu, a najmä futbalu, obsahovali zásadné ustanovenia na ochranu práv športovcov, trénerov a tímov; v tejto súvislosti podčiarkuje dôležitosť riešenia otázky vlastníctva hráčov treťou stranou v európskom športe;

31. podporuje výzvu kampane „Nová FIFA teraz“ na zriadenie nezávislej mimovládnej komisie pre reformu FIFA, na ktorú by dohliadal nezávislý medzinárodný orgán;

32. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii, vládam a parlamentom členských štátov, Medzinárodnej futbalovej federácii (FIFA), Únii európskych futbalových zväzov (UEFA), národným futbalovým zväzom, Združeniu európskych profesionálnych futbalových líg (EPFL), Európskemu združeniu klubov (ECA) a Medzinárodnej federácii futbalových profesionálov (FIFPro).